

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/366/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712202947
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3712202947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členiek JUDr. Gabriely Janákovovej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o. so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711 proti odporcovi M. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. P., I. XXX, t. č. G. I. XX, A. G. K., Y. P., o zaplatenie 400,45 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 5. septembra 2012, č.k. 10C/47/2012-58, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi 68,51 Eur s 9,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 38,14 Eur od 28.03.2000 do zaplatenia, 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 28,71 Eur od 28.05.2009 do zaplatenia, 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1,66 Eur od 28.06.2009 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Určil, že zmluvná podmienka v dodatku k zmluve o pripojení - č. zmluvy: MT GSM 903786172, SIM karta č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 21.05.2007 pod bodom 4 v časti: „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/, v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku“ a v Tabuľke č. 1 v časti Zmluvná pokuta - 10.000,- Sk je ako neprijateľná neplatná. Určil, že zmluvná podmienka v Dodatku k Zmluve o pripojení - č. zmluvy: MT GSM 903786172, SIM karta č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 18.10.2005 pod bodom 5 v časti: „V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c/, v bode 2.3 alebo 4 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu v sume: 1.440,- Sk, 7.500,- Sk, 10.000,-Sk, 15.000,- Sk alebo 20.000,- Sk“ je ako neprijateľná neplatná. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní zistil, že návrh navrhovateľa bol dôvodný iba sčasti. Zo zmluvy o pripojení a dodatkov mal za preukázané, že účastníci konania uzatvorili zmluvu o pripojení, na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal poskytovať odporkyni telekomunikačné služby v dojednanom rozsahu a odporkyňa sa zaviazala platiť za služby poplatky a cenu podľa

cenníka, určené pre zvolený užívací program. Tým, že odporkyňa neuhradila cenu a poplatky za poskytované služby za obdobie 2/2009 do 4/2009 podľa vystavených faktúr v celkovej výške 66,85 Eur, navrhovateľ v súlade s § 43 ods. 5 písm. b/ zákona č. 610/2003 Z.z. odstúpil od zmluvy o pripojení. Z listinných dôkazov mal súd za dostatočne preukázané, že odporkyňa dlh navrhovateľovi nezaplatila. V tejto časti bol preto návrh navrhovateľa dôvodný, a preto súd zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi 66,85 Eur a poplatok za oneskorenie platby 1,66 Eur, spolu s úrokom z omeškania v zákonom dovolenej výške v súlade s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Za nedôvodný považoval návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplata zmluvnej pokuty v sume 331,94 Eur a ročného úroku z omeškania z tejto sumy od 28.09.2010 do zaplata zmluvnej pokuty. Konštatoval, že zmluvu, ktorú uzavreli účastníci konania, treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu, pričom základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. V danom prípade navrhovateľ zmluvnou pokutou zabezpečoval poskytnutie mobilného telefónu odporkyni za akciovú, zníženú cenu. Súd pri skúmaní zmluvnej pokuty prihliadol k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (článok 4 ods. 1 Smernice). Za relevantnú považoval skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. V prípade mobilného telefónu Nokia 6300 akciová cena predstavovala sumu 32,86 Eur (990,- Sk), pričom zmluvná pokuta predstavovala sumu 10.000,- Sk (331,94 Eur) . V prípade mobilného telefónu Sagem MyZ-55 akciová cena predstavovala sumu 0,33 Eur (1,- Sk), pričom zmluvná pokuta predstavovala sumu 7.500,- Sk (248,95 EUR). Zmluvnú pokutu, tak, ako bola dojednaná, vo všetkých predmetných zmluvách považoval súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty. Uviedol, že takto dojednané zmluvné pokuty zaväzovali odporcu k ich zaplata zmluvnej pokuty počas celej viazanosti, teda 24/28 mesiacov, a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované navrhovateľom, riadne ich platil až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom v prípade nezaplata poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere navrhovateľ nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. Rovnako je neakceptovateľné slovné spojenie uvádzané v dodatkoch k zmluvám o pripojení v čl. 4 a čl. 5 v časti - v prípade porušenia zmluvných povinností účastníka (najmä hociktorej povinnosti...), vyvolávajúce neurčitý okruh rôznych porušení alebo vzťahov a výška zmluvnej pokuty nie je stanovená tak, aby zohľadnila intenzitu porušenia povinností. Súd mal za to, že v danom prípade by bolo neefektívne moderovať zmluvnú pokutu, keď zo súdnej praxe je známe, že vo viacerých prípadoch došlo k zníženiu zmluvnej pokuty súdom a navrhovateľ ich naďalej používa v nezmenenej výške. Zároveň mal súd za to, že neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znížovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Ďalej poukázal na to, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, pričom navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Vzhľadom na uvedené v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. vyhlásil uvedené zmluvné podmienky v dodatkoch, týkajúce sa zmluvných pokút, za neprijateľné. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 tak, že odporkyni, ktorej žiadne trovy nevznikli, ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu, a to v rozsahu zamietnutej časti prevyšujúcej istinu 68,51 Eur. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zmenil tak, že jeho návrhu aj v tejto časti vyhovie. V odvolaní namietal záver prvostupňového súdu, že v uvedenej veci išlo len o formulárovú zmluvu, do ktorej sa len vpisovali údaje a ich obsah žalovaný nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Mal za to, že formu zmluvy o pripojení, ktorú používal navrhovateľ, nemožno bezvýhradne považovať za štandardnú typovú zmluvu, práve naopak, keď z dodatku zmluvy o pripojení vyplýva možnosť individuálne s každým z účastníkov takejto dohody dojednať program poskytovaných služieb, dĺžku doby viazanosti, poskytnutie mobilného telefónu v akciovej cene, zmluvnú pokutu. Nesúhlasil ani so záverom súdu prvého stupňa, že nie je možné akceptovať stav, ak zmluvná pokuta je stanovená len v neprospech jedného z účastníkov a že spotrebiteľ má objektívne iba veľmi nejasnú predstavu o obsahu zmluvných podmienok a množstve zmluvných dojednaní, na ktorých obsah spotrebiteľ nie je pripravený a skúsený. V tejto súvislosti uviedol, že vo verejnosti je všeobecne známa informácia o tom, akým spôsobom dochádza k uzatváraní zmlúv ohľadne verejnej mobilnej telefónnej siete a pokiaľ je poskytnutá zľava na kúpu mobilného telefónu, je

povinnosťou účastníka zmluvné podmienky dodržať a v prípade ich nedodržania je právo poskytovateľa žiadať zaplatenie zmluvnej pokuty. Odporca ako priemerný spotrebiteľ mal možnosť sa riadne oboznámiť s ponukou poskytovaných služieb, vybral si mobilný telefón a určoval, akým programom služieb chce byť viazaný, teda aj akou sumou sa bude podieľať na úhrade poskytnutého telefónu pri konkrétnej zmluvnej viazanosti. Pokiaľ sa jedná o zmluvnú pokutu, je potrebné posudzovať otázku prijateľnosti výšky zmluvnej pokuty v čase, kedy vznikol zmluvný vzťah, pričom výška zmluvnej pokuty závisí od hodnoty poskytnutých benefitov v čase uzavretia zmluvy a je teda závislá od rizika, ktoré môže právnomu predchodcovi navrhovateľa vzniknúť v prípade, ak odporca nečerpá všetky benefity a nebude plniť svoje povinnosti zo zmluvy. Návratnosť priamych investícií nie je priamo úmerná dĺžke doby, ktorou sú zmluvné strany viazané podľa zmluvy/dodatku o pripojení, ale má progresívny charakter (čím dlhšie je účastník zmluvným vzťahom viazaný, tým vyššia suma sa vracia navrhovateľovi z priamych investícií). Výšku uplatnenej zmluvnej pokuty teda nie je možné meniť a znižovať v závislosti od času porušenia povinnosti zo strany žalovaného. Poukázal na to, že odporkyňa si v rámci uzavretia dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 28.08.2007 prevzala u navrhovateľa mobilný telefón Nokia 6300 len za 1,- Sk, pričom štandardná cena mobilného telefónu bez viazanosti bola 251,94 Eur (7.590,- Sk). Zmluvná pokuta zohľadňuje teda aj výšku poskytnutej hodnoty vo forme uvedeného mobilného telefónu, ktorý bol odporkyni ponechaný aj po odstúpení od zmluvy navrhovateľom. Citoval ďalej ustanovenie § 545a Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprímerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, pričom nevidel žiaden zákonný dôvod, prečo by malo byť ustanovenie § 545a Občianskeho zákonníka vylúčené pre použitie v spotrebiteľských vzťahoch. Pokiaľ súd prvého stupňa poukázal na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré podľa jeho názoru znamená, že ak hociktorý okresný súd uvedie, že daná podmienka v danom prípade je neprijateľnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, má daný dodávateľ povinnosť s okamžitou platnosťou stiahnuť všetky nároky z takej zmluvnej pokuty, ktoré si uplatňuje v súdnych konaniach a všetky ostatné súdy sú ním viazané rozhodovať rovnako, uviedol, že interpretovanie ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka podobným spôsobom považuje za absolútne scestné, ktoré nemá nič spoločné so zámerom zákonodarcu.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadřila.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v napadnutej časti, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť, pričom v zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p. sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a len pre zdôraznenie správnosti a potrebu vysporiadať sa s odvolacími námietkami odvolateľa uvádza nasledovné:

Navrhovateľ v podanom odvolaní namieta nesprávnosť záveru, že zmluvne dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Odvolací súd zhodne s názorom prvostupňového súdu dospel k záveru, že účastníci konania uzatvorili predmetnú zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú, s poukazom na podmienky, za ktorých bola uzatvorená, vychádzajúc z ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Hlavná zmluva, ako aj jej dodatok, sú typickými štandardnými formulárovými listinami, na ktoré zásadne dopadá súdna kontrola. Na základe uvedeného sa potom súd prvého stupňa správne zaoberal otázkou ochrany odporkyne ako spotrebiteľa, keď skúmal obsah ustanovení predmetnej zmluvy a jej dodatku z hľadiska toho, či obsahujú ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa, teda či predmetná zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať, so všetkými formulárovými klauzulami, alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejmé, že ide o rovnosť len formálnu. Aby sa dosiahla faktická rovnosť, je to možné dosiahnuť len vonkajším zásahom (porovnaj rozsudky Mostaza Claro C 168/05 bod 25 Oceano Grupo Editorial SA C 240/98 - C 244/98).

V posudzovanej veci okresný súd správne posúdil ustanovenia predmetnej zmluvy, týkajúce sa zmluvnej pokuty ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, teda ich určil za absolútne neplatné z hľadiska ust. § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, keď správne vyhodnotil otázku neprimeranosti dojednanej zmluvnej pokuty, vzhľadom na jej výšku a význam zabezpečenej povinnosti. V tomto smere prvostupňový súd nemohol postupovať ani podľa ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, účinného od 01.01.2008, a to s poukazom na osobitnú úpravu spotrebiteľských zmlúv, v dôsledku ktorej, ak bolo súdom prvého stupňa dojednanie zmluvnej pokuty považované za neprijateľnú podmienku, má to za následok, že je ako také absolútne neplatné podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, preto moderácia tohto zmluvného dojednania nie je možná. Odvolací súd poukazuje na ust. § 53 Občianskeho zákonníka, ktoré je dôsledkom transpozície Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá v článku 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok. Priznaním plnenia zo zmluvnej podmienky, ktorá sa považuje za neprijateľnú, by išlo o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa.

Rovnako neobstojí ani námietka navrhovateľa spočívajúca v tom, že zmluvná pokuta by mala byť zmoderovaná do výšky škody, ktorá mu vznikla, vo výške rozdielu medzi bežnou cenou telekomunikačného zariadenia a cenou poskytnutou vychádzajúc zo zmluvného benefitu, keď povinnosť odporkyne zaplatiť alebo vrátiť navrhovateľovi poskytnutú zľavu z kúpnej ceny v prípade porušenia povinnosti uhrádzať cenu za poskytnuté služby riadne a včas nielenže nevyplýva priamo z dodatku alebo všeobecných podmienok, ale ju nemožno vyvodiť ani z titulu náhrady škody. Zľava z kúpnej ceny mobilného telefónu totiž nepredstavuje škodu, ktorá navrhovateľovi vznikla v súvislosti s porušením tejto povinnosti odporkyne. Zmenšenie majetku navrhovateľa o hodnotu zľavy z kúpnej ceny, ktorú odporkyni pri kúpe mobilného telefónu poskytol, nie je následkom porušenia povinnosti odporkyne platiť navrhovateľovi za poskytnuté služby, ale následkom vôle navrhovateľa (ako výsledku jeho myšlienkového a rozhodovacieho procesu) vyjadrenej v kúpnej zmluve, v rámci jeho zmluvnej voľnosti. K zmenšeniu majetku navrhovateľa nedošlo teda v príčinnej súvislosti s porušením právnej povinnosti odporkyne platiť riadne a včas cenu za poskytované služby počas celej doby viazanosti.

S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že námietky navrhovateľa uplatnené v odvolaní sú nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v napadnutej časti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyni, ktorá bola v odvolacom konaní plne úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnila postupom podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.